

1. Войтович В. М. Коляда : дитячі щедрівки, колядки та засівалки. Рівне, 2007. 224 с.
2. Гордійчук М. М. Українська народна музика. Фольклор і фольклористика. Київ : Музична Україна, 1989. С. 5–48.
3. Малахова А.В. Український фольклор. Вплив на музичне виховання. Київ : Музична Україна, 1998. 123 с.
4. Матяш І. Думи як особливий жанр фольклору. Автентична Україна. Url: <https://authenticukraine.com.ua/blog/dumi-ak-osoblivij-zanr-folkoru> (дата звернення 10.11.2024)
5. Морозова С.Н. Основні напрямлення і прийоми розвитку дитячої творчості в педагогічній діяльності Яворського Б.Л. і його університети. З історії музичного виховання. К.: Просвітництво, 1990. 209 с.
6. Родинно-обрядові пісні. Весілля. Відділ мистецтв. ХОУНБ ім. Олеса Гончара. <https://art.lib.kherson.ua/rodinno-obryadovipisnivesillya.ht> (дата звернення 10.11.2024).
7. Шеретько І. Г. Використання українського музичного фольклору в організації системи знань з учнями початкової школи як спосіб формування ціннісного ставлення до Батьківщини. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Київ. 2020. С. 279 – 289.

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стребкова Д.В., концертмейстер

Науменко І.В., концертмейстер

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

Сучасне освітнє середовище потребує інтегративного підходу у підготовці фахівців до майбутньої професійної діяльності, у тому числі здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей. «На тлі посилення уваги до оновлення змісту і покращення якості мистецько-освітніх процесів виховується нове покоління здобувачів вищої освіти, які у майбутньому стануть хранителями традицій і трансляторами українського мистецтва» [2, с.161]. Адже, «важливе місце у розвитку культурної складової

підростаючого покоління відіграє постать вчителя, зокрема вчителя музичного мистецтва» [5, с.9].

Варто зазначити, що «професійна підготовка майбутнього вчителя-музиканта вимагає складних за своєю структурою професійних компетентностей, які формуються в процесі навчання» [5, с.9]. Важливим є «формування соціокультурного освітнього середовища у ЗВО, що визначається рядом складних елементів, які відображають соціальні, культурні, ціннісні та психологічні компоненти» [7, С. 264-275]. Вважаємо, що ефективним шляхом формування професійних компетентностей у цьому контексті є інтегративний підхід, який базується на поєднанні технічних знань та художньо-естетичного аналізу музичних творів.

Особливості інтегративного поліхудожнього підходу у викладанні мистецьких дисциплін всебічно розкривають Л. Василевська-Скупа, Т. Грінченко, О. Дуткевич, Т. Зузяк, Л. Іванова А. Козир, Л. Кондратенко, С. Коновець, Л. Масол, І. Сідорова, Т. Скорик, С. Соломаха та інші дослідники.

Актуальність цієї проблеми підкреслюється науковими дослідженнями, в яких наголошується на важливості інтеграції теоретичних знань з практичними навичками. Так, О. Дуткевич і Л. Іванова акцентують увагу на важливості інтегрованого підходу до музичної освіти. Науковці стверджують, що «Інтегрований підхід дозволяє студентам не лише засвоїти технічні аспекти музичних дисциплін, але й глибше усвідомити естетичні та культурні аспекти музичних творів, що сприяє їхньому комплексному художньому розвитку» [1, С.52 - 59].

Л. Кондратенко зазначає, що «художньо-педагогічний підхід до вивчення музичних творів дозволяє студентам не лише засвоїти технічні аспекти, але й проникнути вглиб естетичного змісту твору». Автор пропонує специфічні педагогічні інструменти, що сприяють розвитку професійних компетентностей майбутніх музичних викладачів [3]. Погоджуючись з думкою науковця, вважаємо, що такий підхід сприятиме розвитку критичного мислення та емоційної чутливості, що є базовими у підготовці вчителів музичного мистецтва.

Особливу увагу потрібно приділити інтеграції різних дисциплін, таких як гармонія, поліфонія, теорія музики, диригування, хоровий клас, постановка голосу та інших, що формує цілісне розуміння засобів музичної виразності та глибокого розуміння музичного образу. Музичний образ – це

складний, багатовимірний феномен, що виникає внаслідок сприйняття музики. Він інтегрує в собі емоції, думки і відчуття, які викликає твір. Як зазначає Л. Мазель, «музичний образ є відображенням глибоких емоцій, які композитор закладає у свій твір» [4]. Це свідчить про те, що сприйняття музики не лише естетичне, але й інтелектуальне.

Інтегрований підхід, на нашу думку, може поєднувати і сучасні технології навчання фахівців у галузі музично-педагогічної освіти такі як, «диференційоване, проблемне навчання, ігрові та інформаційні технології навчальної діяльності. Дані технології слугують одним із нових шляхів успішної підготовки фахівців у галузі мистецької освіти у вищій школі» [6, С.22-27].

Комплексний підхід до викладання музично-теоретичних, вокально-хорових дисциплін враховує не лише технічні аспекти, але й естетичні та художні компоненти. Задля творчого розвитку потрібно використовувати інтеграцію знань з різних галузей музичної теорії та практики, що дозволяє студентам глибше розуміти і передавати зміст музичного твору. Разом з тим, міждисциплінарна інтеграція сприяє вирішенню типових завдань професійно-педагогічного спрямування та орієнтує на навчально-виховну, науково-методичну, культурно-просвітницьку професійну діяльність [9].

Формування вмінь аналізувати музичні твори базується на курсах, таких як «Аналіз музичних творів», які є основним компонентом підготовки педагога-музиканта. Також, студенти починають формувати свої уявлення про художній образ у музиці в процесі вивчення музичної літератури, гармонії, хорознавства, постановки голосу, диригування та інших дисциплін.

В процесі формування професійних якостей здобувачів вищої освіти музичних спеціальностей важливою є підготовка до організації та керівництва вокально-хоровою діяльністю. Тому, інтегрованим підходом у цьому напрямі буде використання знань з хорознавства, диригування, постановки голосу, гармонії. Для успішної професійної діяльності вчителю-хормейстеру «необхідно розуміти значення хорового ансамблю в роботі з хоровими колективами, вміти використовувати різні види ансамблю для якісного хорового звучання. Особливе місце в роботі з хором посідає відчуття ансамблю, вміння регулювати хорову звучність відповідно до авторського задуму розкрити художній образ» [8, с.47].

Отже, інтегрований підхід є складним і багаторівневим, але він є необхідною умовою для формування компетентних фахівців у галузі музичної освіти. Формування фахових компетентностей у здобувачів вищої освіти музичних спеціальностей є багатогранним процесом, що охоплює різні аспекти музичної освіти. Основним завданням є розвиток у майбутніх фахівців здатності бачити за технічними аспектами музики її естетичне та художнє значення.

Поєднання теоретичних знань із практичним застосуванням засобів музичної виразності дозволяє студентам глибше розуміти музичні твори та формувати власні художні образи. Це, у свою чергу, сприяє їхньому професійному зростанню та підготовці як педагогів-музикантів, здатних не лише передавати знання, але й виховувати естетичне сприйняття у своїх вихованців.

Список використаних джерел:

1. Дуткевич О., Іванова Л. Методичні підходи до музичної освіти: інтеграційний вимір. *Науковий часопис Національного педагогічного ун-ту імені М.П. Драгоманова*: зб. наук. пр. Серія 14. Теорія та методика мистецької освіти. Вип. 16 (21). 2019. С. 52–59.
2. Грінченко, Т. Д., Зузяк, Т. П., & Сідорова, І. С. (2024). Трансформація мистецької освіти в умовах воєнного стану (на прикладі факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ імені М. Коцюбинського). *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти, 31, 161-168. <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/45464>
3. Кондратенко Л.О. Педагогічні інструменти в музичній освіті. Київ: Видавництво Музична освіта, 2022.92 с.
4. Мазель Л. Структура музичного твору. Київ: Видавництво Музика, 2010. 192 с.
5. Сідорова І.С., Грінченко Т.Д., Василевська-Скупа Л.П. Педагогічні ідеї Віталія Івановича Газінського у контексті професійної підготовки здобувачів музично-педагогічної освіти. *Мистецтво в культурі сучасності: теорія та практика навчання*, 2023, № 2, 7-17 <https://intranet.vspu.edu.ua/eduarts/index.php/journal/article/view/21>
6. Стребкова Д.В., Сідорова І.С., Науменко І.В. Реалізація інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти. *Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті: теорія, досвід, проблеми*: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля». (1), 2021. С. 22-27 <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/10912>
7. Dumchak, I., Kachmar, O., Mochalova, N., Oleksandrenko, K., & Sidorova, I. (2024). Socio-cultural factors influencing students' learning experience: a crosscultural study.

Revista Eduweb, 18(3), 264-275. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2024.18.03.20>

8. Sidorova I. Choir ensemble issues in the process of forming professional competences of the future teacher-musician "*ScienceRise: Pedagogical Education*" № 4 (49) 2022. P.47-51. DOI: 10.15587/2519-4984.2022.261308
9. Skoryk, T., Dorohan, I., Demchyk, K., Sidorova, I., & Strebkova, D. (2024). International exchanges and cooperation in art education in Ukraine: challenges and opportunities. *Multidisciplinary Reviews*, 6: 2023 spe 001. Retrived from: <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/1768>.

ПРИЙОМИ ВІЛЬНОГО КЕРУВАННЯ РЕГІСТРАМИ У ПРОЦЕСІ ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ ЕСТРАДНИХ ВИКОНАВЦІВ

Швець І. Б., Народна артистка України, професор
Наглій О. М., здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

У сучасній естрадній музиці важливим елементом професійної підготовки вокалістів є володіння техніками змішування голосових регістрів. Від уміння вільно керувати регістрами у процесі співу залежить не лише технічна майстерність співака, але й емоційна виразність виконання твору. Це питання набуває особливого значення в умовах підвищення вимог до вокальної майстерності на сцені.

У методичній вокальній літературі та на практиці вживаються наступні найменування вокальних регістрів: низький, середній, високий, грудний, головний, мішаний, мікст, медіум, фальцет, фістула [4, 52]. Найчастіше вживають – «грудний» і «головний» регістри. Ці терміни засновані на відчуттях співака на різних ділянках частотного діапазону.

Часто у процесі співу на певних нотах, в залежності від класифікації голосу, виникають важкість і незручність, відбувається зміна якісних характеристик голосу. Цей «злам» погіршує виконавські можливості, тому він потребує зміни механізму звукоутворення. На думку німецького педагога Зібера, старовинні італійські *maestri* «при величезній вокальній техніці співаків того часу, їх голоси були монолітні: переходи від одного регістру до іншого були згладжені, всі ноти звучали однаково». [3, 48]. Вже